

نقش ویژگی‌های شخصیت در پیش‌بینی سبک‌های هویت دانشجویان

معصومه سیدی*

محمودنجفی**

فرحنازکیان ارثی***

نسترن سیداسماعیلی قمی****

چکیده

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی سبک‌های هویت (اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم-اجتنابی) بر اساس مؤلفه‌های شخصیت است. طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. شرکت‌کنندگان این پژوهش شامل تمامی دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه سمنان بودند که در سال تحصیلی ۸۹-۹۰ مشغول به تحصیل بودند که از این تعداد ۲۲۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش سیاهه سبک هویت برزونسکی و پرسشنامه شخصیتی پنج‌عاملی بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل شدند. نتایج تحلیل نشان داد که هم سبک هویت اطلاعاتی و هم هنجاری با روان‌رنجوری رابطه منفی معنادار و با برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق جویی و باوجدان بودن رابطه مثبت معنادار دارند، اما صرفاً باوجدان بودن و گشودگی در برابر تجربه توانستند این دو سبک هویتی را به صورت معناداری پیش‌بینی کنند. همچنین بین سبک هویت سردرگم-اجتنابی با روان‌رنجوری رابطه مثبت معنادار وجود داشت و این ویژگی توانسته این سبک هویتی را به صورت معناداری پیش‌بینی کند. بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان تا حدی به نوجوانان در دستیابی به هویتی موفق بر اساس مؤلفه‌های شخصیتی‌شان یاری رساند.

واژگان کلیدی: سبک‌های هویت، شخصیت، دانشجو.

---

* کارشناس ارشد روان‌شناسی

**استادیار گروه روان‌شناسی بالینی دانشگاه سمنان (نویسنده مسئول)

*** استادیار گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه سمنان

**** کارشناس ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

تاریخ دریافت: ۹۱/۷/۲۲ تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۰/۲۴

مقدمه

در گذار از نوجوانی به بزرگسالی ایجاد حس هویت^۱ برای رشد و نمو افراد اساسی و ضروری است (لونزبری^۲، لوی، لئونگ و گیسون ۲۰۰۷). به نظر اریکسون^۳ نخستین تکلیف یک نوجوان برقراری احساس منسجمی از «هویت من^۴» است؛ یعنی این احساس که من کیستم؟ اندیشه‌ها و اهداف من چیست؟ و جایگاه من کجاست؟ (وایت^۵، ۲۰۰۹)، آیا من فردی موفق خواهم بود؟ آیا مورد قبول واقع خواهم شد؟ (آرمسترانگ^۶، هنسون و ساواژ، ۲۰۰۵) لذا وظیفه اصلی نوجوان شکل‌گیری یک هویت یکپارچه است (دوریز^۷، سوئز و بیر، ۲۰۰۴؛ شگری، اسماعیلی، دانشورپور، غنایی و دستجردی، ۱۳۸۶) در همین رابطه بویکرتس (۱۹۹۸) معتقد است، در جوامعی که هویت افراد تقویت می‌شود، افراد یاد می‌گیرند که وقتی کاری انجام دادند به نقطه ضعف‌های خودشان به‌عنوان نشانه‌ای برای تلاش بیشتر توجه کنند (جوکار و لطیفیان، ۱۳۸۵). اریکسون هیچ‌وقت یک تعریف روشن و دقیق از اصطلاح هویت نداده است، در واقع او احساس می‌کرد، هویت یک مفهوم گسترده است که هر تعریفی ممکن است پیچیدگی و غنای آن را کاهش دهد و تلاش برای اندازه‌گیری هویت مفهوم آن را محدود می‌کند (کاپلان^۸ و فلوم، ۲۰۰۹)، اما مبنای منطقی برای اندازه‌گیری هویت، جهانی است و بسیاری از حوزه‌های زندگی را در برمی‌گیرد، ولی بر روی ماهیت و یا تعداد و نوع دامنه هویت توافق کامل وجود ندارد، به‌عنوان مثال کار، خانواده، مذهب، سیاست، نژاد، قومیت، جنسیت (پارفلی^۹، لی، وندراسک و ویگلد، ۲۰۱۱) فرهنگ (برنارد^{۱۰}، ۲۰۰۶)، ارتباطات بین فردی، اقتصاد، سیاست، طبقه اجتماعی و... (سولومونز-کونتوری^{۱۱} و هوری، ۲۰۰۸).

1. Identity
2. Lounsbury, Levy, Leong, Gibson
3. Erikson
4. Ego identity
5. White
6. Armstrong, Henson, Savage
7. Duriez, Soenens
8. Kaplan, Flum
9. Parfeli, Lee, Vondracek, Weigold
10. Bernard
11. Solomonos-kountouri, Hurry

همان‌طور که در بحث روانی-اجتماعی^۱ اریکسون مطرح است، نوجوانان درگیر تشکیل یک درک واضح و باثبات از هویت خود هستند که شامل درک خود و اکتشاف در مورد ارزش‌ها، باورها، مسیرهای شغلی و هویت‌های دیگری در رابطه با تعهدات و افکار می‌باشد (وایت، ۲۰۰۹). اهمیت این موضوع این است که نوجوانان سازندگان فردای کشور و تربیت‌کنندگان نسل بعدی می‌باشند و هویت موفق امروز آن‌ها اثر قابل توجهی در موفقیت آتی آنان در نقش‌های شغلی و خانوادگی خواهد داشت (نصیری، خسروی، قادری، وفایی و اسماعیلی، ۱۳۸۹). اریکسون (۱۹۸۶) اظهار می‌دارد، محدوده و عمق تغییرات در نوجوانی آغاز درگیری‌های روان‌شناختی از تشکیل هویت در برابر سردرگمی هویت است (تانتی^۲، استوکاس، هالوران، فودی، ۲۰۱۰). به نظر اریکسون بهترین نشان‌دهنده هویت پیوستاری دو قطبی است که در یک قطب آن، من سازگار با محیط که هویتی منسجم و یکپارچه ایجاد می‌کند و در قطب دیگر آن هویت گم‌گشته قرار دارد (شوارتز^۳، ۲۰۰۱، به نقل از محمدی و لطیفیان، ۱۳۸۷)، اما اگر نزاع بین این دو قطب حل نشده پیش برود، فرد دچار ناپایداری می‌شود و تمایل به سمت انحراف اجتماعی دارد (موک^۴ و موریس، ۲۰۰۹). فرایند اکتشاف و درک هویت می‌تواند پایه و اساس احساسات مثبت و افزایش دلبستگی به گروه‌ها را فراهم آورد که این به نوبه خود از نظر روانی برای افراد سودمند است (قوامی^۵، فینگرهات، پیلاو، گرت و ویتینگ، ۲۰۱۱). نوجوانانی که به یک هویت منسجم دست‌یافته باشند، از ثبات و حس رفاه بیشتری در مقایسه با آنهایی که هنوز در وضعیت انتشار هویت به سر می‌برند، برخوردارند (نافو^۶ و شوارتز، ۲۰۰۱؛ به نقل از سوانج^۷، گومز، سیل، مورالس و هوایچی، ۲۰۰۹).

جدیدترین نظریه مربوط به هویت، نظریه سبک‌های هویت برزونسکی^۸ است که بر

-
1. Psycho social
  2. Tanti, Stukas, Halloran, Foddy
  3. Schwartz
  4. Mok, Morris
  5. Ghavami, Fingerhut, Peplau, Grant, Witting
  6. Nafo
  7. Swanj, Gomez, Seyle, Morales, Huici
  8. Berzonsky

اساس چارچوب نظریه هویت مارسیا^۱ است (برزونسکی، ۱۹۸۹؛ به نقل از دانکل^۲، راپینی و برزونسکی ۲۰۰۸). برزونسکی (۱۹۸۹)، مدل شکل‌گیری هویت را بر اساس تأکید بر تفاوت‌های فردی در بین نوجوانان در نظر می‌گرفت. طبق این مدل، احساس هویت بر اساس ساختار شناختی از خود در تعامل با محیط اجتماعی و فیزیکی شکل می‌گیرد. این توضیح از فرایند هویت بر دو جنبه مهم تأکید می‌کند؛ یک جنبه این است که افراد فعال هستند و جنبه دیگر اینکه محیط هم مؤثر است (اریجیت^۳ و کرپلمن، ۲۰۰۹). در این مدل به تفاوت‌های فردی در روشی که نوجوانان برای تکوین هویت بکار می‌برند تأکید دارد و نشان می‌دهد، با توجه به تکلیف شناختی- رفتاری، سه مدل متفاوت برای شکل‌گیری هویت می‌تواند شناسایی شود (برزونسکی، ۱۹۸۹؛ به نقل از دانکل، راپینی و برزونسکی ۲۰۰۸). فرایندهای متفاوت فرض شده حداقل در سه سطح "اطلاعاتی"^۴، "هنجاری"^۵ و "سردرگم- اجتنابی"^۶ به کار می‌رود. (دانکل و همکاران، ۲۰۰۸؛ دوریز و سوئنز ۲۰۰۶). در روشی که نوجوانان برای مدیریت و ساختن احساساتشان نسبت به هویت دارند، تفاوت‌های سبک‌شناسی وجود دارد (لونزبری و همکاران، ۲۰۰۷). طبق تعریف برزونسکی (۱۹۹۰)، افراد ظرفیت استفاده از تمام سبک‌های هویت را دارند و ممکن است همیشه انگیزه برای استفاده از یک سبک خاص را نداشته باشند و یا ممکن است دسترسی به اطلاعات مربوطه را نداشته باشند، لذا بسته به موقعیت خاص نوجوان ممکن است از سبک‌های اطلاعاتی، هنجاری و یا سردرگم- اجتنابی استفاده کنند (دوریز و سوئنز، ۲۰۰۶)، اما درعین حال، افراد تمایل دارند از یک شیوه در اغلب موارد و به‌طور گسترده‌ای استفاده کنند (اریجیت و کرپلمن، ۲۰۰۹). طبق پژوهش‌های برزونسکی (۲۰۰۳، ۲۰۰۸)، آنهایی که سبک هویت هنجاری دارند، عمدتاً مفروضات ذهنی و ارزش‌های مهم افراد را پذیرفته و با انتظارات آنان

-
1. Marcia
  2. Dunkel, Rapini
  3. Eryigit, Kerpelman
  4. Normative
  5. Normative
  6. Diffuse-avoidant

همنوايي می‌کنند. درنهایت، افراد دارای سبک هویت سردرگم-اجتنابی، می‌کوشند تا حد امکان از مواجهه با موضوعات مرتبط با هویت اجتناب کنند.

شکل‌گیری هویت یک فرایند پویا درزمینه تعامل فرد با اطرافیان است که بر ایجاد یک هویت موفق تأثیر می‌گذارند (یوماناتیلور^۱، گویموند، ۲۰۱۰). در رویکرد روانی اجتماعی اریکسون (۱۹۶۸) نسبت به هویت، به نقش اطرافیان نوجوان در به رسمیت شناختن، حمایت و در نتیجه کمک به شکل دادن هویت، تأکید می‌شود (بیر^۲ و گوسن، ۲۰۰۸). بر اساس مطالعات صورت گرفته، از جمله عوامل مهمی که در شکل‌گیری هویت نقش دارد، صفات شخصیت است. هویت در مقوله شخصیت، به معنای خود اساسی و مستمر فرد و مفهوم درونی و ذهنی است که او از خویش به‌عنوان یک شخص دارد (لطف‌آبادی، ۱۳۸۵). شلدون^۳، ریان، راسترون و لاردی (۱۹۹۷) نشان دادند که پنج عامل بزرگ شخصیت^۴ نقش مهمی در هویت افراد بازی می‌کند (لونزبری و همکاران ۲۰۰۷؛ دوریز و سوئنز، ۲۰۰۶). پنج عامل شخصیت شامل: برونگرایی^۵، توافق^۶، وظیفه‌شناسی^۷، گشودگی^۸ و روان رنجوری^۹ می‌باشد (دولینگر^{۱۰} و کلنسی، ۲۰۰۲). به گفته گلوبرگ^{۱۱} (۱۹۹۰)، کاستا^{۱۲} و مک‌کری (۱۹۸۷) این الگو بهترین مفهوم‌سازی از شخصیت است (زاده محمدی، احمدآبادی و ملکی، ۱۳۹۰). افرادی که از یک حس هویت قوی و یکپارچه برخوردارند از کیفیت منحصر به فرد خود و نقاط ضعف و قوت خود آگاهی دارند و آن را در انجام وظایف اجتماعی در گروه‌ها و اجتماع بکار می‌برند، اما افرادی که فاقد احساس هویت هستند، در ارزیابی‌هایشان از

-
1. Umana-taylor, Guimond
  2. Beyer, Gossen
  3. Sheldon, Rian, Rastron, Lardi
  4. Big five
  5. Extraversion
  6. Agreeableness
  7. Conscientiousness
  8. Openness
  9. Neuroticism
  10. Dollinger, Clancy
  11. Globerg
  12. Costa, Mc Cary

خود از اعتماد به نفس لازم برخوردار نیستند (کاپلان و فلوم، ۲۰۰۹). در شرایطی که به شرایط طاقت فرسا معروف است، پاسخ افراد مختلف در زمینه کسب هویت متفاوت است و این بستگی به ویژگی‌های شخصیتی همچون گشودگی در برابر تجربیات و ... دارد (کروگر^۱، مارتینوسن و مارسیا، ۲۰۱۰). طبق مدل شناختی اجتماعی برزونسکی، به نظر می‌رسد که گشودگی در برابر تجربیات، توافق، باوجدان بودن قویاً با هویت اطلاعاتی مرتبط باشد، علاوه بر آن رابطه بین شیوه هویت هنجاری با باوجدان بودن مثبت و با گشودگی منفی است (آقاجانی حسین‌آبادی و همکاران، ۱۳۸۳). از طرفی دولینگر و کلنسی (۲۰۰۲)، دریافتند که رابطه بین هویت سردرگم - اجتنابی و سازگاری منفی است، همچنین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری با پرونگرایی، سازگاری و باوجدان بودن رابطه معنی‌داری دارد. گشودگی با سبک هویت اطلاعاتی مرتبط بود، اما با هویت هنجاری رابطه معکوس داشت. سبک هویت سردرگم - اجتنابی هم با روان رنجوری رابطه مثبت و با سازگاری و باوجدان بودن رابطه منفی داشت. در پژوهشی که برزونسکی و کوک (۲۰۰۵) انجام داده بودند، دریافتند، دانش آموزان با سبک هویت هنجاری، باوجدان، موافق و دارای ثبات هستند، آن‌ها همچنین در برابر ابهامات ناشکیبا و متعصب هستند و نیاز به بسط شناختی دارند و درک روشنی از اهداف خود دارند. افراد با سبک هویت سردرگم - اجتنابی، سعی در به تعویق انداختن کارها دارند، قدرت مقابله با تصمیم‌گیری‌ها را ندارند و اعمال و کارهایشان توسط دیگران و موقعیت کنترل می‌شود. این افراد خودآگاهی پایینی دارند و از راهکارهای ناسازگارانه و ناکارآمد استفاده می‌کنند. دوریز و همکاران (۲۰۰۴) طبق پژوهشی به این نتایج دست یافتند که گشودگی به‌طور مثبت به سبک هویت اطلاعاتی و به‌طور منفی با سبک هویت سردرگم - اجتنابی مرتبط است. همچنین گشودگی در برابر تجربیات به‌طور منفی با سبک هویت هنجاری مرتبط است و باوجدان بودن به‌طور مثبت با سبک هویت هنجاری و به‌طور منفی با سبک هویت سردرگم - اجتنابی مرتبط است.

در پژوهش حاضر، با توجه به مبنای نظری موجود و پژوهش‌های پیشین، رابطه میان

سبک‌های هویت و ویژگی‌های شخصیت، در میان دانشجویان دانشگاه سمنان مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع تحقیق حاضر در پی پاسخگویی به این سؤال بود که آیا بین سبک‌های هویت و ابعاد پنج‌گانه شخصیت رابطه‌ای وجود دارد؟ و اینکه کدام یک از ابعاد پنج‌گانه شخصیت هر یک از سبک‌های هویت را بهتر پیش‌بینی می‌کنند؟

روش

طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه سمنان بودند که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ مشغول به تحصیل بودند. از بین این دانشجویان ۲۲۰ نفر به صورت نمونه در دسترس انتخاب شدند. دانشجویان از رشته‌های مختلف تحصیلی در حوزه‌های علوم انسانی، علوم پایه و فنی و مهندسی در این پژوهش شرکت کردند. بعد از انتخاب آزمودنی‌ها، پرسشنامه سبک هویت، مقیاس عملکرد خانواده و پرسشنامه پنج عاملی شخصیت در اختیار دانشجویان قرار گرفت. در دستورالعمل این پرسشنامه‌ها ضمن ارائه راهنمایی لازم در خصوص نحوه پاسخ‌دهی، به این نکته اشاره گردید که دانشجویان از درج نام و نام خانوادگی خودداری نمایند. در نهایت پرسشنامه‌های ناقص کنار گذاشته شدند و تعداد ۲۰۲ پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار spss و آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

مقیاس سبک‌های هویت (ISI)^۱: پرسشنامه سبک هویت برزونسکی، یک مقیاس ۴۰ سؤالی است که ۱۱ سؤال آن مربوط به مقیاس اطلاعاتی، ۹ سؤال آن مربوط به مقیاس هنجاری، ۱۰ سؤال آن مربوط به مقیاس سردرگم-اجتنابی و ۱۰ سؤال دیگر مربوط به مقیاس تعهد است که برای تحلیل ثانویه استفاده می‌شود و یک سبک هویتی محسوب نمی‌شود. پاسخ آزمودنی‌ها به سؤالات به شکل طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای می‌باشد که شامل کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، مطمئن نیستم (۳) تا حدودی موافق (۴) و کاملاً موافق (۵) می‌باشد (غضنفری، ۱۳۸۳).

حداقل و حداکثر نمره در سبک اطلاعاتی به ترتیب ۱۱ و ۵۵، سبک هنجاری ۹ و ۴۵

و در سبک سردرگم-اجتنابی ۱۰ و ۵۰ می‌باشد. برزونسکی (۱۹۹۲)، پایایی درونی (ضریب آلفای) مقیاس اطلاعاتی را $\alpha = 0.62$ ، مقیاس هنجاری $\alpha = 0.66$ و مقیاس سردرگم-اجتنابی $\alpha = 0.73$ ، گزارش کرده است (سراج خرمی و معظم فر، ۱۳۸۷). همچنین غضنفری (۱۳۸۳) پژوهشی باهدف اعتبار و هنجاریایی پرسشنامه سبک هویت (ISI-6G) انجام داده است و برای ارزیابی و سنجش همسانی درونی پرسشنامه سبک هویت، ضریب آلفای کرونباخ بر روی داده‌های اصلی محاسبه شده است. نتایج ضریب همسانی درونی پرسشنامه عبارت‌اند از: سبک هویت اطلاعاتی $\alpha = 0.67$ ، سبک هویت هنجاری $\alpha = 0.52$ و سبک هویت سردرگم-اجتنابی $\alpha = 0.62$. این نتایج نشان می‌دهد که پرسشنامه سبک هویت از ضرایب پایایی و همسانی درونی مناسبی برخوردار است. همچنین آزمون بارتلت در سطح $P > 0.0001$ معنی‌دار بوده است و نتایج تحلیل عوامل نشان می‌دهد که سه عامل فوق 26.3% واریانس را تبیین می‌کند. این پژوهش با نتایج بررسی هاب برزونسکی (۱۹۹۲) و وایت و همکارانش (۱۹۹۸) شباهت دارد. شکری و همکاران (۱۳۸۶) نیز در پژوهشی ضرایب آلفای کرونباخ برای سبک‌های هویت اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم-اجتنابی، به ترتیب $\alpha = 0.71$ ، $\alpha = 0.53$ و $\alpha = 0.65$ به دست آورده‌اند.

پرسشنامه شخصیتی نئو^۱ NEO-FFI: این پرسشنامه توسط مک کری و کاستا (۱۹۸۵)، ساخته شده است و دارای ۶۰ ماده می‌باشد. پنج ویژگی شخصیتی، شامل: روان رنجوری (N)، برون‌گرایی (E)، گشودگی در برابر تجربه (O)، توافق (A) و باوجدان بودن (C)، هریک با ۲۱ ماده، به وسیله این پرسشنامه سنجیده می‌شود. پاسخنامه این تست بر اساس مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت به صورت کاملاً مخالفم (۰)، مخالفم (۱)، نظری ندارم (۲)، موافقم (۳) و کاملاً موافقم (۴)، طراحی شده است (حقوق‌شناس، حسینی، جمشیدی و عزیزی، ۱۳۸۷). اعتبار پرسشنامه فرم کوتاه نئو به وسیله پژوهشگران مختلف هم در خارج و هم در داخل کشور مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است. کاستا و مک کری (۱۹۸۵)، به ترتیب ضرایب بازآزمایی 0.83 ، 0.75 ، 0.80 ، 0.79 و 0.79 را برای پنج عامل نئو

---

2. Five Factor Inventory

گزارش کرده‌اند. از لحاظ بررسی روایی فرم کوتاه، نتایج مطالعات مختلف در کشورهای گوناگون، از ساختار پنج عاملی فرم کوتاه حمایت می‌کنند. کیانمهر (۱۳۸۸)، نیز از همبسته کردن دو فرم کوتاه و بلند در مورد دانشجویان علوم انسانی در دانشگاه تهران به ترتیب به ضرایب ۰/۷۵، ۰/۹۱، ۰/۷۱، ۰/۷۸ و ۰/۷۵ دست یافته است (بشلیده، هاشمی، چرخ آبی و دمیری، ۱۳۹۰).

یافته‌ها

نمونه‌ی پژوهش حاضر را ۲۰۲ نفر دانشجوی تشکیل داده‌اند که میانگین سنی آن‌ها ۲۱/۹۳ با انحراف استاندارد ۴/۱ بوده است. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) برای کل نمونه مورد بررسی مشاهده می‌شود.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) متغیرها

تعداد افراد	انحراف استاندارد	میانگین	
۱۹۹	۵/۷۱	۳۴/۶۲	روان رنجوری
۱۹۸	۴/۳۱	۳۸/۸۲	برون‌گرایی
۲۰۲	۳/۷۷	۳۷/۳۷	گشودگی در برابر تجربه
۱۹۸	۳/۹۰	۳۷/۵۹	توافق
۱۹۹	۳/۶۶	۴۱/۱۳	باوجدان بودن
۲۰۱	۵/۶۱	۳۹/۴۳	سبک هویت اطلاعاتی
۲۰۲	۴/۷۳	۳۲/۶۹	سبک هویت هنجاری
۲۰۲	۶/۱۱	۲۵/۶۹	سبک هویت اجتنابی- سردرگم

در جدول ۲ ماتریس همبستگی میان روان رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی در برابر تجربه، توافق و باوجدان بودن را با سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم- اجتنابی ارائه شده است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی ویژگی‌های شخصیتی با سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم-اجتنابی

سبک هویت اجتنابی - سردرگم	سبک هویت هنجاری	سبک هویت اطلاعاتی	باوجدان بودن	توافق	گشودگی در برابر تجربه	برون‌گرایی	روان رنجوری	
۰/۲۰۰ **	۰/۰۱۶-	۰/۰۵۲-	۰/۰۴۷	**۰/۳۱۹	**۰/۲۱۲	۰/۰۵۱	۱	روان رنجوری
۰/۰۷۲	۰/۲۴۵ **	**۰/۲۴۹	**۰/۳۲۶	**۰/۲۰۸	**۰/۳۸۵	۱		برون‌گرایی
۰/۱۸۹ **	۰/۲۳۱ **	**۰/۲۴۰	**۰/۲۳۸	**۰/۳۴۷	۱			گشودگی در برابر تجربه
۰/۰۹۲	۰/۰۸۹	*۰/۱۵۹	**۰/۳۱۵	۱				توافق
۰/۰۸۹	۰/۳۶۴ **	**۰/۳۹۸	۱					باوجدان بودن
۰/۰۷۸-	۰/۵۳۷ **	۱						سبک هویت اطلاعاتی
۰/۰۷۸	۱							سبک هویت هنجاری
۱								سبک هویت اجتنابی - سردرگم

*p < ۰/۰۵; ** P/۰۱

با توجه به جدول ۲، همبستگی میان سبک هویت اطلاعاتی با روان رنجوری منفی (۰/۰۵۲-) و با سایر ویژگی‌های شخصیتی مثبت است. این رابطه با برون‌گرایی (۰/۲۴۹)، گشودگی در برابر تجربه (۰/۲۴۰)، توافق (۰/۱۵۹) و باوجدان بودن (۰/۳۹۸) است. همبستگی میان سبک هویت هنجاری نیز با روان رنجوری منفی و با سایر ویژگی‌ها مثبت است. سبک هویت سردرگم اجتنابی، برخلاف دو سبک دیگر، با روان رنجوری همبستگی مثبت دارد.

به‌منظور بررسی پیش‌بینی هر یک از سبک‌های هویت به‌وسیله ویژگی‌های شخصیتی از روش تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. به این منظور نیاز به بررسی پیش‌فرض‌های زیر بود که به ترتیب بررسی شدند.

داده‌های پرت^۱: در برخی از متغیرهای مربوط به دانشجویان داده‌های پرت وجود داشت (در دامنه ۳ تا ۴ درصد) که به روش لیستی^۲ حذف گردید.

استقلال خطاها: به‌منظور بررسی این پیش‌فرض، از آماره دوربین واتسون^۳ استفاده شد که نشان می‌دهد استقلال خطاها وجود دارد (مقدار این آماره در پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی ۱/۸، هنجاری ۱/۸۹ و سردرگم-اجتنابی ۱/۸۱ بود).

عامل تورم واریانس^۴: نتیجه این آزمون نشان داد که هم خطی چندگانه وجود ندارد (بیشینه مقدار این آماره در پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی ۱/۰۳، هنجاری ۱/۰۳ و سردرگم-اجتنابی^۱ بود).

نتایج آزمون کولموگوروف اسمیرنوف^۵ نیز نشان داد که توزیع داده‌ها نرمال است. نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی در جدول ۳ آمده است.

-
1. Outlier
  2. Listwaies
  3. Durbin watson
  4. Variance inflation factor (VIF)
  5. Kolmogorov-Smirnov

جدول ۳. رگرسیون سبک هویت اطلاعاتی به وسیله ویژگی‌های شخصیتی

ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سطح معناداری	F	میانگین مجذورات	درجه- ی آزادی	مجموع مجذورات	رگرسیون	مدل
۰/۱۵۲	۰/۱۵۷	۰/۳۹۶	۰/۰۰۰۱	۳۴/۹۹	۸۵۹/۳۱۵	۱	۸۵۹/۳۱۵	رگرسیون	*۱
					۲۴/۵۵۸	۱۸۸	۴۶۱۶/۸۹۶	باقیمانده	
						۱۸۹	۵۴۷۶/۲۱۱	مجموع	
۰/۱۸۱	۰/۱۹	۰/۴۳۶	۰/۰۰۰۱	۲۱/۸۹۷	۵۱۹/۵۷۴	۲	۱۰۳۹/۱۴۹	رگرسیون	**۲
					۲۳/۷۲۸	۱۸۷	۴۴۳۷/۰۶۲	باقیمانده	
						۱	۸۵۹/۳۱۵	مجموع	

*مدل ۱: متغیر پیش‌بینی کننده: با وجدان بودن

**مدل ۲: پیش‌بینی کننده: با وجدان بودن، گشودگی در برابر تجربه

بر این اساس، دو مدل برای پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی برحسب ویژگی‌های شخصیتی استخراج شده است. در مدل اول از میان ویژگی‌های شخصیتی با وجدان بودن با بالاترین میزان همبستگی و ضریب تعیین ۰/۱۵۷ توانسته سبک هویت اطلاعاتی را به صورت معناداری پیش‌بینی کند. در مدل دوم گشودگی در برابر تجربه نیز به متغیر پیش‌بینی کننده قبلی اضافه شده و ضریب تبیین تا ۰/۱۹ درصد افزایش داشته است. جدول بعد ضریب پیش‌بینی هر متغیر را نشان می‌دهد.

جدول ۴. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد شده	ضرایب استاندارد نشده	عرض از مبدأ	مدل
		Beta	B		
۰/۰۰۱	۳/۵۳۴		۱۴/۴۵۸	عرض از مبدأ	۱
۰/۰۰۰	۵/۹۱۵	۰/۳۹۶	۰/۵۵۹	با وجدان بودن	
۰/۱۶۵	۱/۳۹۴		۶/۹۵۴	عرض از مبدأ	۲
۰/۰۰۰	۵/۳۸۶	۰/۳۶۱	۰/۵۴	با وجدان بودن	
۰/۰۰۶	۲/۷۵۳	۰/۱۵۸	۰/۲۶۷	گشودگی در برابر تجربه	

طبق جدول ۴ که ضرایب استاندارد و غیراستاندارد پیش‌بینی سبک هویت اطلاعاتی بر اساس ویژگی‌های شخصیت را نشان می‌دهد، ضریب پیش‌بینی در مدل اول برای متغیر باوجدان بودن ۰/۳۹۶ است. در مدل دوم ضریب بتا برای این متغیر ۰/۳۶۱ و برای گشودگی در برابر تجربه ۰/۱۵۸ است.

جدول ۵. رگرسیون سبک هویت هنجاری به وسیله ویژگی‌های شخصیتی

ضریب تعیین	تغییر شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سطح معناداری	F	ویژگی، مجذوررات	درجه‌ی آزادی	میانگین	مدل
۰/۱۲۷	۰/۱۳۱	۰/۳۶۳	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۲۸/۶۰۹	۵۶۵/۷۹۲	۱	۵۶۵/۷۹۲	رگرسیون
						۱۹/۷۷۶	۱۸۹	۳۷۳۷/۷۵۷	باقیمانده
							۱۹۰	۴۳۰۳/۵۵۰	مجموع
۰/۱۴۹	۰/۱۵۸	۰/۳۹۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۷/۶۷۷	۳۴۰/۵۹۹	۲	۶۸۱/۱۹۸	رگرسیون
						۱۹/۲۶۸	۱۸۸	۳۶۲۲/۳۵۱	باقیمانده
							۱۹۰	۴۳۰۳/۵۵	مجموع

*مدل ۱. متغیر پیش‌بینی کننده: باوجدان بودن

**مدل ۲. پیش‌بینی کننده: باوجدان بودن، گشودگی در برابر تجربه

جدول ۵ نشان می‌دهد دو مدل برای پیش‌بینی سبک هویت هنجاری به دست آمده است؛ در مدل اول از میان ویژگی‌های شخصیتی باوجدان بودن با ضریب تعیین ۰/۱۳۱ توانسته سبک هویت هنجاری را به صورت معناداری پیش‌بینی کند. در مدل دوم گشودگی در برابر تجربه نیز به متغیر پیش‌بینی کننده قبلی اضافه شده و ضریب تبیین تا ۰/۱۵۸ درصد افزایش داشته است.

جدول ۶ ضریب پیش‌بینی هر متغیر را نشان می‌دهد.

جدول ۶. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد پیش‌بینی سبک هویت هنجاری بر اساس ویژگی‌های شخصیتی

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد شده	ضرایب نشده	عرض از مبدأ	مدل
		استاندارد شده	B		
۰/۰۰۱	۳/۳۹۳		۱۲/۶۸۵	عرض از مبدأ	مدل ۱
۰/۰۰۱	۵/۳۴۹	۰/۳۶۳	۰/۴۸۵	باوجدان بودن	
۰/۱۵۵	۱/۴۲۹		۶/۴۱۹	عرض از مبدأ	مدل ۲
۰/۰۰۱	۴/۸۶	۰/۳۳۱	۰/۴۴۳	باوجدان بودن	
۰/۰۱۵	۲/۴۴۷	۰/۱۶۷	۰/۲۱۴	گشودگی در برابر تجربه	

جدول ۷ رگرسیون سبک هویت اجتنابی - سردرگم به وسیله ویژگی‌های شخصیتی را نشان می‌دهد.

جدول ۷. رگرسیون سبک هویت اجتنابی - سردرگم به وسیله ویژگی‌های شخصیتی

تغییر تعیین شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سطح معناداری	F	میانگین مجذور (z)	درجه آزادی	میانگین مجذور (z)	رگرسیون	مدل ۱*
۰/۰۳۱	۰/۰۳۶	۰/۱۹۱	۰/۰۰۸	۷/۱۳۴	۲۴۳/۴۹۱	۱	۲۴۳/۴۹۱	رگرسیون	مدل ۱*
					۳۴/۱۳۳	۱۸۹	۶۴۵۱/۱۵۸	باقیمانده	
						۱۹۰	۶۶۹۴/۶۴۹	مجموع	

*مدل ۱: پیش‌بینی کننده: روان رنجوری

طبق جدول ۷ از میان ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری توانسته است به‌طور معناداری با ضریب تعیین ۰/۰۳۶ سبک هویت اجتنابی - سردرگم را پیش‌بینی کند. همچنین، ضریب پیش‌بینی این متغیر برابر با ۰/۱۹۱ است. جدول نشان می‌دهد یک مدل برای پیش‌بینی سبک هویت اجتنابی - سردرگم به دست آمده است؛ در این مدل از میان ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری با ضریب تعیین ۰/۰۳۶ توانسته این سبک هویت را به‌صورت معناداری پیش‌بینی کند. در جدول ۸ ضرایب استاندارد و

غیراستاندارد پیش‌بینی سبک هویت اجتنابی- سردرگم بر اساس ویژگی‌های شخصیتی ارائه شده است.

جدول ۸. ضرایب استاندارد و غیر استاندارد پیش‌بینی سبک هویت اجتنابی- سردرگم بر اساس ویژگی‌های شخصیتی

سطح معناداری	T	ضرایب استاندارد شده	ضرایب استاندارد نشده	عرض از مبدأ	مدل ۱
		بتا	B		
۰/۰۰۱	۷/۰۹۵		۱۸/۶۴۸	عرض از مبدأ	مدل ۱
۰/۰۰۸	۲/۶۷۱	۰/۱۹۱	۰/۲۰۱	روان رنجوری	

نتیجه‌گیری

در این پژوهش رابطه میان ابعاد هویت با پنج عامل شخصیت مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع یافته‌های حاصل از ضریب همبستگی و معادلات رگرسیون حکایت از آن داشت که بین این دو سازه ارتباط معنی‌داری وجود دارد و هریک از ابعاد شخصیت به‌وسیله بعد خاصی از هویت پیش‌بینی می‌شود. همبستگی میان سبک هویت اطلاعاتی با روان رنجوری منفی و با سایر ویژگی‌های شخصیت مثبت است. این رابطه با برون‌گرایی، گشودگی در برابر تجربه، توافق و باوجدان بودن است که با مطالعات دانکل، راپپینی و برزونسکی (۲۰۰۸)، برزونسکی و کوک (۲۰۰۵)، دوریز و سوئنز (۲۰۰۶)، دوریز، سوئنز و بیر (۲۰۰۴)، دولینگر و کلنسی (۲۰۰۲)، برزونسکی (۱۹۹۰) همسو است. در توجیه ارتباط میان سبک هویت اطلاعاتی با ویژگی‌های برون‌گرایی و گشودگی در برابر تجربه می‌توان به یافته‌های برزونسکی اشاره کرد. وی معتقد است افراد با سبک هویت اطلاعاتی در برخورد با موضوعات مربوط به هویت سنجیده و به شیوه فعال عمل کرده، هدفمند به جستجو و ارزیابی مبادرت می‌ورزند (برزونسکی، ۱۹۹۰)، این افراد در مورد مفاهیم خود شکاک و نسبت به آگاهی‌های مربوط به خود گشاده‌اند (دوریز و همکاران، ۲۰۰۴) و به پردازش و ارزیابی اطلاعات قبل از تصمیم‌گیری می‌پردازند (برزونسکی و کاک، ۲۰۰۵). استفاده از سبک هویت اطلاعاتی با نیاز به شناخت، سازگاری، وظیفه‌شناسی و توافق، مقابله موفقیت‌آمیز با

استرس و اضطراب و مقابله مسئله مدار و گشودگی رابطه مثبت نشان می‌دهد (برزونسکی و کاک، ۲۰۰۰؛ برزونسکی و سالیوان، ۱۹۹۲؛ دولینگر، ۱۹۹۵؛ نورمی و همکاران، ۱۹۹۷؛ به نقل از شکری و همکاران، ۱۳۸۶). نتایج مطالعات برزونسکی و کاک (۲۰۰۵)، نشان دارد دانشجویان با سبک هویت اطلاعاتی در مقایسه با دانشجویان با سبک هویت سردرگم - اجتنابی، در مقیاس‌های مهارت‌های مدیریت مؤثر زندگی، ایجاد روابط صمیمانه، استقلال هیجانی و اعتماد به نفس نمرات بالاتری گزارش کرده‌اند، علاوه بر این دانشجویان با سبک هویت اطلاعاتی در مقایسه با دانشجویان سبک هویت سردرگم - اجتنابی، سالم‌تر بوده، از سبک زندگی بهتری برخوردارند. نوجوانانی که ارزش‌های پذیرفته‌شده توسط خود را که مبنای رشد هویت مثبت برای آن‌ها بوده درونی کرده‌اند، از افرادی که واجد هویت منفی هستند و یا هنوز هویتی اتخاذ نکرده‌اند از سلامت روان بیشتری برخوردارند (کشاورزی ارشدی، ۱۳۸۸).

یافته دیگر پژوهش این بود که همبستگی میان سبک هویت هنجاری با روان رنجوری منفی و با سایر ویژگی‌ها مثبت است. رابطه میان سبک هویت هنجاری با ویژگی‌های توافق و با وجدان بودن که با مطالعات دانکل، راپاپینی و برزونسکی (۲۰۰۸)، برزونسکی و کوک (۲۰۰۵)، دوریز و سوئز و بیر (۲۰۰۴)، دولینگر و کلنسی (۲۰۰۲)، وایت، وامپیر و وین (۱۹۹۸)، نورمی، برزونسکی و تامی (۱۹۹۷)، برزونسکی (۱۹۹۲-۱۹۹۰)، برزونسکی و سالیوان (۱۹۹۲)، همسوست را می‌توان از زاویه‌ای که برزونسکی به آن نگریسته تحلیل نمود. بر اساس نظر وی افراد دارای سبک هویت هنجاری هماهنگ با انتظارات و تجویزهای گروه‌های مرجع و افراد مهم عمل می‌کنند (برزونسکی، ۲۰۰۳). از آنجاکه برزونسکی در تعریفش از سبک هویت هنجاری، تعهد صرف نسبت به گروه‌های مرجع را برجسته نموده، بنابراین توافق افراد در تعامل با گروه‌های مرجع در شکل‌گیری هویت مؤثر می‌باشد (جوکار، ۱۳۸۵).

افراد با سبک هویت هنجاری، وظیفه‌شناس و سازگار هستند و احساس جهت‌گیری آشکاری از خود نشان می‌دهند. این افراد در برخورد با ابهام تحمل کمی از خود نشان می‌دهند و در برابر اطلاعاتی که نظام ارزش‌ها و باورهای آن‌ها را به چالش می‌کشد، بسته عمل می‌کنند (برزونسکی و کاک، ۲۰۰۰؛ برزونسکی و سالیوان، ۱۹۹۲؛

دولینگر، ۱۹۹۵؛ نورمی و همکاران، ۱۹۹۷؛ به نقل از شکری و همکاران، ۱۳۸۶). دوریز و سوئنز (۲۰۰۶)، نشان دادند سبک هویت هنجاری میانجی رابطه بین گشودگی در برابر تجربه، باوجدان بودن و اقتدارگرایی است. این یافته گویای آن است که نمره بالا در باوجدان بودن نشانه دقت، کفایت، نظم و ترتیب، وظیفه‌شناسی، تلاش برای موفقیت، منضبط بودن و احتیاط در تصمیم‌گیری‌هاست. به نظر می‌رسد این ویژگی‌ها موجب می‌شود، فرد کمتر به تجربه خطر و درگیری در روابط و موقعیت‌های خطرناک پردازد، دوستی با همسالان پرخطر را محدود و فرصت‌های توسعه رفتارهای مثبت اجتماعی را دنبال کند (زاده محمدی و همکاران، ۱۳۹۰). برخلاف پیشینه پژوهش، در این پژوهش، سبک هویت هنجاری با گشودگی در برابر تجربه رابطه مثبت داشت. در توجیه این ناهمخوانی، می‌توان گفت پایگاه‌های هویت کاملاً از هم جدا نیستند و بر روی یک پیوستار قرار دارند (رایس، ۲۰۰۱). علاوه بر آن همان‌طور که قبلاً ذکر شد طبق گفته دوریز و سوئنز (۲۰۰۶) افراد ظرفیت استفاده از تمام سبک‌های هویت را دارند ولی در اغلب موارد از یک شیوه بیشتر استفاده می‌کنند.

یافته دیگر پژوهش توانایی پیش‌بینی سبک هویت سردرگم - اجتنابی با روان رنجوری بود که برخلاف دو سبک دیگر، با روان رنجوری همبستگی مثبت دارد. این یافته نیز با مطالعات دانکل، راپینی و برزونسکی (۲۰۰۸)، برزونسکی و کوک (۲۰۰۵)، دوریز و سوئنز (۲۰۰۶)، دوریز و سوئنز و بیر (۲۰۰۴)، دولینگر و کلنسی (۲۰۰۲)، وایت، وامپیر و وین (۱۹۹۸)، نورمی، برزونسکی و تامی (۱۹۹۷)، برزونسکی (۱۹۹۲-۱۹۹۰)، برزونسکی و سالیوان (۱۹۹۲)، همسوست. افراد دارای این سبک هویت، از پرداختن به موضوعات هویت و تصمیم‌گیری اجتناب و عمدتاً در این زمینه تعلل می‌ورزند (برزونسکی، ۱۹۹۴). تحقیقات نشان می‌دهد که سبک سردرگم - اجتنابی با تکانشی بودن، خودآگاهی حداقل، خودکنترلی محدود و تعهد ضعیف در روابط همراه است (برزونسکی، ۲۰۰۲) که این ویژگی‌ها، ویژگی‌های افراد روان رنجور را تبیین می‌کند. این افراد به علت عدم ثبات هیجانی بالا و عزت‌نفس پایین، همواره از خطر اشتباه کردن اجتناب می‌کنند (ژانگ، ۲۰۰۳).

افراد دارای سبک هویت سردرگم - اجتنابی با راهبردهای مقابله‌ای هیجان‌مدار،

انتظارات کنترل بیرونی، راهبردهای تصمیم‌گیری غیرانطباقی، تغییرپذیری مقطعی، روان رنجورخویی و واکنش‌های افسرده‌گون رابطه مثبت و با وظیفه‌شناسی و باوجدان بودن رابطه منفی نشان می‌دهد (برزونسکی، ۱۹۹۰؛ برزونسکی و نیمر، ۱۹۹۴؛ برزونسکی و فراری، ۱۹۹۶، ۱۹۹۵؛ نورمی، برزونسکی، تامی و کینی، ۱۹۹۷؛ به نقل از شکری و همکاران، ۱۳۸۶). افرادی که نمرات روان رنجوری بالایی دارند، عملکرد حل مسئله ضعیفی از خود نشان می‌دهند و در تعارضات نمی‌توانند هیجان‌های منفی خود را مهار کنند (گوردیس^۱، مارگولین و ویکرمن، ۲۰۰۵؛ فینکل^۲، ۲۰۰۷؛ به نقل از زاده محمدی و همکاران، ۱۳۹۰). این افراد تکانشگرانه عمل می‌کنند و توانایی تنظیم هیجان را که به واسطه تحول‌یافتگی مطلوب محقق می‌شود را ندارند (لات^۳، ۲۰۰۱). کروگر (۱۹۹۳)، برای افراد دارای هویت سردرگم - اجتنابی ویژگی‌هایی همچون عدم پایبندی به اهداف مثبت، عضویت در گروه‌های بزهکار، بدبینی و خشم را در نظر می‌گیرد. از سوی دیگر روان‌آزرده‌خویی که با افراد سبک هویت سردرگم - اجتنابی رابطه دارد، می‌تواند با تجربه عواطف منفی مانند خشم و اضطراب همراه باشد (زاده محمدی، احمدآبادی و ملکی، ۱۳۹۰).

از محدودیت‌های این پژوهش نداشتن کنترل بر دیگر متغیرهای مؤثر در شکل‌گیری هویت بود. بر اساس یافته مطالعه حاضر چه‌بسا عوامل و متغیرهای واسطه‌ای دیگری در شکل‌گیری هویت مؤثرند که در این پژوهش در نظر گرفته نشدند. با این حال بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر که همسو با ادبیات پژوهش بر نقش بااهمیت شخصیت در تعیین هویت تأکید می‌کند، می‌توان به پیش‌بینی هویت دست‌یافت و در دستیابی به هویتی موفق به نوجوانان کمک کرد.

-
1. Gordis, Margolin, Vickerman
  2. Finkel
  3. Lott

منابع

- آقاجانی حسین‌آبادی، محمدحسن، فرزاد، ولی‌اله، شهرآری، مهرناز. (۱۳۸۳). مطالعه ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه سبک هویت. *طب و تزکیه*، ۵۳، ۱۹-۹.
- بشلیده، کیومرث، هاشمی، سید اسماعیل، چرخ‌آبادی، مرتضی، دمیری، حجت. (۱۳۹۰). ارتباط بین صفات شخصیتی و نگرش‌های مذهبی در دانشجویان با استعداد درخشان. *مجله علوم رفتاری*، ۵، (۲)، ۱۶۳-۱۵۷.
- جوکار، بهرام، لطیفیان، مرتضی. (۱۳۸۵). رابطه ابعاد هویت و جهت‌گیری هدف در گروهی از دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی شهرستان شیراز و یاسوج. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، ۲۵، (۴)، ۴۶-۲۷.
- جوکار، بهرام. (۱۳۸۵). بررسی رابطه کنش سبک‌های تفکر و سبک‌های هویت. *فصلنامه روانشناسی دانشگاه تبریز*، ۷، (۱)، ۳۱-۴۸.
- حق‌شناس، حسن، حسینی، ماریه، جمشیدی، معصومه، عزیزی، حمیدرضا. (۱۳۸۷). رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رفتار رانندگی در شهر شیراز. *مرکز تحقیقات روان‌پزشکی*، ۱۱، (۳)، ۵۴-۴۷.
- زاده محمدی، علی، احمدآبادی، زهره، ملکی، قیصر. (۱۳۹۰). رابطه عوامل شخصیت با گرایش به خشونت: نقش میانجیگر پایگاه‌های هویت. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۵، (۱۷)، ۴۰-۲۴.
- سراج خرمی، ناصر، معظم‌فر، فروزان. (۱۳۸۷). مقایسه تفکر انتقادی و سبک‌های هویت دانشجویان فنی - مهندسی با دانشجویان علوم انسانی. *یافته‌های نو در روانشناسی*، ۳، (۹)، ۶۳-۷۷.
- شکری، امید، تاجیک اسماعیلی، عزیزاله، دانش‌ورپور، زهره، غنایی، زیبا، دستجردی، رضا. (۱۳۸۶). تفاوت‌های فردی در سبک‌های هویت و بهزیستی روان‌شناختی: نقش تعهد هویت. *تازه‌های علوم شناختی*، ۹، (۲)، ۴۶-۳۳.
- غضنفری، احمد. (۱۳۸۳). اعتباریابی و هنجاریابی پرسشنامه سبک هویت (ISI-6G). *مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز*، ۹۴-۸۱.

لطف‌آبادی، حسین. (۱۳۸۵). آموزش شهروندی ملی و جهانی همراه با تحکیم هویت و نظام ارزشی دانش آموزان. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۱۷، (۵)، ۴۴-۱۱.

نصیری، اعلاء، خسروی، صدراله، قادری، زهرا، وفایی، طیبه، اسماعیلی، مریم. (۱۳۸۹). اثربخشی آموزش گروهی شیوه‌های حل مسئله بر کاهش بحران هویت. مجله علمی-پژوهشی طب جانباز، ۳، (۹)، ۴۳-۳۷.

Armstrong, G. D., Henson, T. K. & Savage, V. T. (2005). Teaching today: An introduction to education.

Bernard, C. B. (2006). Identity, entropy and culture. *Journal of economic psychology*, 27, 205-223.

Berzonsky, M. D. (1990). Self- construction over the life-span: A process perspective on identity formation, in Neimeyer, G., Neimeyer, R. A. *Advances in personal construct psychology*, 1, 155- 186.

Berzonsky, M. D. (1992). Identity style and coping strategies. *Journal of personality*, 60, 771- 788.

Berzonsky, M. D. (1994). Self- identity: Relationship between process and content. *Research in personality*, 28, 453- 460.

Berzonsky, M. D. (2002). Interrelationships among identity process, content and structure: Across cultural investigation. *Journal of adolescents research*.

Berzonsky, M. D. (2003). Identity style and well-being: does commitment matter?. *Identity: An international journal of theory and research*, 3, 131- 142.

Berzonsky, M. D. (2008). Identity formation: the role of identity processing style and cognitive process. *Personality and individual difference*, 44, 643- 652.

Berzonsky, M. D., Kuk, L. S. (2000). Identity processing style. Self – construction, and personal epistemic assumption: A social- cognitive perspective. Paper presented in the workshop “social cognition in adolescence: It is developmental significance”, Groningen, the Netherlands.

Berzonsky, M. D., Kuk, L. S. (2005). Identity style, psychological maturity and academic performance. *Personality and individual difference*, 39, 235- 247.

Berzonsky, M. D., Sullivan, C. (1992). Social- cognitive aspects of identity style need for cognition, experiential openness, and introspection. *Journal of adolescent research*, 7, 140- 155.

- Dollinger, S., Clancy, M. (2002). Identity styles and the five- factor model of personality. *Journal of research in personality*, 29,(4), 4۷5-479.
- Duriez, B., Soenens, B.(2006). Personality, identity styles and authoritarianism: An integrative study among late adolescents. *European Journal of personality*, 20, 397- 417
- Duriez, B., soenens, B., Beyers, w. (2004). Personality, identity styles, and religiosity: An integrative study among late adolescents in flanders (Belgium). *Journal of personality*, 72(5).
- Dunkel, C.S., Rapini, D.R., Berzonsky, M.D.(2008). Explaning differences in identity styles: possible roles of personality and family functioning. *Identity: An international Journal of theory and Research*, 8, 349- 363.
- Eryigit, S., Kerpelman, J. (2009). Using the identity processing style Q-sort to examine identity styles of Turkish young adults. *Journal of adolescence*, 32,(11), 1137-1158.
- Ghavami, N., Fingerhut, A., Peplau, L.A., Grant, S.H.K., Witting, M.A. (2011). Testing a model of minority identity, achievement identity, affirmation and psychological well-being among ethnic minority and sexual minority individual. *Cultural diversity and ethnic minority psycholog.*, 17, (1), 79-88.
- kaplan, A., Flum, H. (20۱۰). Achievement goal orientations and identity formation styles. *Educational Reasearch Review*, 5, 50-67.
- Kroger, J., Martinussen, M., Marcia, J. E. (2010). Identity status change during adolescence and young adulthood: A meta –analysis. *Journal of Adoelsence*, 33, 638-598.
- Lott, K. M.(2001). The relationship among ego identity and the use of alcohol on act on violence. Dissertation abstract international, California state university.
- Lounsbury, J.W., Levy, J., Leong, F., Gibson, L.W. (2007). Identity and Personality: the Big Five and narrow personality traits in relation to sense of identity. *Identity an International Journal of theory And Research*, 7(1), 51-70.
- Mok, A., Morris, M.W.(2009). Cultural chameleons and conoclasts: assimination and reactance to cultural cues in biculturals expressed personalitic as a function of identity conflict. *Journal of experimental social psychology*, 45, 884- 889.
- Nurmi, J. E., Berzonsky, M. D., Tammi, K. (1997). Identity processing orientation, cognitive and behavioral sterategies and well-beig. *International journal of behavioral development*, 21, 555-570.

- Parfeli, E., Lee, B., Vondracek, F. W., Weigold, I. K. (2011). A multi dimensional measure of vocational identity status.
- Rice, F. (2001). *Human development: life span approach*. New York: Prentice-Hall.
- Solomonts-kountouri, O., Hurry, J. (2008). Political, religious and occupational identities in context: placing identity status paradigm in context. *Journal of Adolescence*, 31, 241-258.
- Swan Jr, W. B., Gomez, A. D., Seyle, D. C., Morales, F., Huici, Carmen. (2011). The inter play of personal and social identities in extreme group behavior. *Journal of personality and social psychology*, 96(5), 995-1011.
- Tanti, C. H., Stukas, A. A., Halloran, M. J., Foddy, M. (2010). *Journal of adolescence*. Journal home page: www.elsevier.com/locate/jado.
- Umana-Taylor, A. J., Guimond, A. B. (2010). A longitudinal examination of parenting behavior and perceived discrimination predicting Latino adolescents' ethnic identity. *Developmental psychology*, 46(3), 636-650.
- White, R. J. (2009). The Role of parenting style, Ethnicity and identity style on Identity commitment and career decision self-efficacy. *A dissertation presented to faculty of the Rossier school of Education university of southern California in partial fulfillment of the Requirement for the Degree. Doctor of Education*.
- White, J. M., Wampler, R. S., Winn, K. I. (1998). The identity style inventory: A revision with a sixth-grade reading level. *Journal of adolescent research*, 13(2): 223-245.
- Zhang, L. F. (2003). *Does the big five predict learning approaches?* *Personality and individual differences*, 34, 1431-1446.